

для органів місцевого самоврядування були створені громадські ради задля контролю над їх діяльністю. Запит населення на нові обличчя в політиці були втілені через обрання Володимира Зеленського Президентом України, а також створенням монобільшості у Верховній Раді України. Нова влада доводить свою ефективність зараз в умовах воєнного стану. В подальшому вплив суспільства на владу буде прогнозовано зростати.

Євроінтеграційні процеси України можливо будуть реалізовані також у середньостроковій перспективі. В цьому плані роль і значення гуманітарних наук для розбудови нової держави також будуть зростати. Формування політичної культури суспільства і вплив науковців на систематизацію потреб і прагнень суспільства буде непересічним і гуманітарна складова займе гідне місце у новому соціальному форматі.

Довгострокова перспектива має вивести Україну на одне з провідних місць у геополітичному форматі. Перед українською державою стоїть перспектива перетворитися з суб'єкта на об'єкт світової політики, стати одним зі світових центрів сили. Передумовами для цієї амбітної програми будуть перемога над Росією, відбудова народного господарства, створення нового рівня воєнних можливостей. Гуманітарна освіта має поставити перед українським суспільством таку перспективу і використати всі наявні потужності для формування у громадян України потреби у такому розвитку соціальних можливостей.

Як бачимо, навіть короткострокові плани у сфері гуманітарної освіти показують масштабність задач і їх нагальну потребу для українського суспільства.

Наталія ПСКОХА

аспірантка,

НТУ «Дніпровська Політехніка»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ГРОМАД У СИСТЕМІ ЦИФРОВОГО ВРЯДУВАННЯ

Робота по створенню цифрових громад ведеться у багатьох європейських країнах і до початку війни почала активно розвиватися і в Україні. Основні параметри цього процесу визначає цифрова трансформація суспільства і викликані нею зміни в організації влади [1]. Одним із трендів в даний час є активне впровадження в роботу органів місцевого самоврядування елементів системи цифрового урядування. Більш активно це відбувається в містах, але останнім часом набула поширення і в сільських та селищних територіальних громадах.

Поняття цифрова громада використовується в якості узагальненого визначення організації управління органами місцевого самоврядування на основі процесів і механізмів цифрового урядування. Це поняття все більш активно використовується в науковій літературі і заслуговує більш широкого використання, але, безсумнівно вимагає і більш детального і глибокого опрацювання. Слід враховувати, що існують загальні проблеми становлення і розвитку цифрових громад.

Переваги цифрового урядування у громадах можливо реалізувати, тільки забезпечивши доступність цифрових технологій і максимальне залучення до них більшості населення. Тобто недостатній інтерес муніципальних властей до створення електронної громади обумовлений низьким рівнем швидкісного широкосмугового доступу до Інтернету у малих містах та сільських поселеннях. Можливим варіантом вирішення цієї проблеми є розширення можливостей мобільного доступу 3G / 4G до глобальної мережі [2].

З цього питання уявляються слушними висновки дослідників оцінювання електронної готовності адміністративно-територіальних одиниць Дніпропетровської області у 2019 році. «Хоча дані щодо розвитку мобільної стільникової телефонії та стаціонарного і мобільного широкосмугового зв'язку свідчать про те, що досягається загальний прогрес, цифровий розрив між територіями в цьому напрямку залишається проблемою, і перш за все, у можливостях доступу до Інтернету та його використання. Органи публічного управління,

розробляючи та реалізуючи плани «цифрового облаштування» районів не можуть і не повинні замінити собою приватних операторів що надають мережеві послуги. Їх роль координація зусиль різних учасників цифровізації суспільного життя для досягнення синергічного ефекту їх дій, раціональне використання об'єктів місцевої власності, що надаються різним приватним операторам для розвитку необхідної інфраструктури, сприяння розвитку приватної ініціативи. Територіальні громади могли б прокласти свої телекомунікаційні мережі. В районах із слабким економічним потенціалом, куди не йдуть приватні оператори, це надало б можливість доступу до Інтернету і, по-друге, дозволило б створити конкуренцію на ринку доступу до Інтернету там, де присутній тільки один оператор. Місцева влада не надавала б послуг кінцевим споживачам, а здавала б в оренду комунікаційні мережі багатьом конкуруючим операторам» [3].

Рішення проблеми цифрової нерівності може бути забезпечено за допомогою комплексу заходів, а саме:

- створення інфраструктури ширококутного Інтернет-доступу на всій території країни;
- підвищення доступності для населення і організацій сучасних послуг в сфері цифрових і телекомунікаційних технологій;
- формування єдиного інформаційного простору;
- створення системи громадських центрів доступу населення до державних інформаційних ресурсів.

До загальних проблем створення та функціонування цифрових громад відноситься недостатнє фінансування, а також неефективне використання коштів, що виділяються для проєктів цифрової трансформації. Часто, виділені кошти витрачаються в першу чергу на створення або модернізацію морально і технічно застарілої інформаційної інфраструктури. Як правило, такі витрати спрямовані на вирішення локальних тимчасових завдань і при цьому не враховується проблема майбутньої апаратної і програмної інтеграції створених ресурсів в єдину муніципальну інформаційну систему і підключення її до регіональної, загальнодержавної та, в перспективі, глобальної мережевої комунікації. Рішенням даної проблеми може стати стандартизація систем електронної громади у сфері сумісності форматів і протоколів цифрового обміну.

Крім цього, не слід забувати, що цифрове врядування відбувається там, де вже здійснюється цифрова трансформація всього суспільства і відповідно перехід до цифрового управління як в державі, так і в місцевому самоврядуванні. Наявне відставання України в цій сфері спонукає прискорювати процес впровадження цифрового врядування та при цьому орієнтуватися вже зараз на використання цифрових технологій і програм.

Багато великих міст України вже мають свої концепції і програми цифрового розвитку. Говорити про те що вони реалізуються в повній мірі поки не доводиться. Швидше йдеться про правильний напрямок в міському розвитку, який може бути реалізований в майбутньому. На державному рівні актуальним завдання є інвентаризація виконаних проєктів і наявних систем силами експертного співтовариства, а також створення банку «модельних» цифрових систем.

На сьогодні, найбільш поширеною інновацією для цифрової громади є «безпаперові» технології, що передбачають створення цифрових систем обороту документів і обміну супутньою інформацією, а також взаємодія «паперової» і «безпаперової» систем між собою для поетапного звільнення від внутрішніх «паперових технологій». Для реалізації переходу громади на «безпаперові технології» документообігу необхідно по-перше, навчити всіх співробітників роботи з сучасними цифровими системами і програмними продуктами; по-друге забезпечити надійний інформаційний захист і юридичну значимість цифрового документа. Компетентний цифровий підпис набуває в даному контексті особливої важливості.

До проблем функціонування цифрових громад необхідно віднести і такі як: використання недокументованих форматів даних, протоколів обміну, інших закритих інформаційних баз даних, відсутність єдиних класифікаторів, довідників і схем даних. Це істотно обмежує можливість застосування автоматизованих засобів пошуку та аналітичної обробки інформації, що міститься в різних системах, і ускладнюють доступ громадян та

організацій до державних і муніципальних інформаційних ресурсів. Це також знижує оперативність підготовки управлінських рішень, сумісність інформаційних систем, що негативно позначається на якості адміністративних послуг.

Крім цього, використання в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування закритих баз даних, відсутність єдиних стандартів використання відкритих інформаційних систем веде до зростання технологічної залежності публічної влади від постачальників засобів інформаційних та комунікаційних технологій, знижує ефективність створення і розвитку цифрових систем, порушує права громадян і організацій на рівний доступ до публічної інформації.

В даний час очевидна необхідність поглиблення аналізу заходів щодо формування цифрового управління на муніципальному рівні. Офіційна статистична інформація поки не має даних, які б характеризували рівень застосування цифрових технологій муніципалітетами. Показником оцінки інформаційної відкритості органів місцевого самоврядування часто є факт наявності (відсутності) Інтернет-сайту (Інтернет-сторінки) органу місцевого самоврядування.

Разом з тим необхідно відзначити, що факт наявності Інтернет-сайту не завжди говорить про інформаційну відкритість органів місцевого самоврядування. Аналіз офіційних Інтернет-сайтів ОТГ Дніпропетровської області показує, що не всі муніципальні Інтернет-ресурси відповідають вимогам українського законодавства.

На наш погляд, потрібен єдиний кількісний індикатор в області реалізації концепції цифрової громади. Це передбачає подальше дослідження європейських стандартів технологічних, правових, організаційних та фінансових умов вирішення зазначених вище проблем, що перешкоджають більш інтенсивному впровадженню цифрових технологій в діяльність цифрових громад в Україні.

Список використаної літератури

1. Квітка, С., Новіченко, Н., Гусаревич, Н., Піскоха, Н., Бардах, О., & Демошенко, Г. Перспективні напрямки цифрової трансформації публічного управління. *Аспекти публічного управління*. 2020, Т. 8, № 4, С. 129–146. <https://doi.org/10.15421/152087>
2. Квітка, С., & Мазур, О. Доступ до мережі Інтернет через мобільні пристрої: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2019, Т. 7, № 9–10, С. 5–18. <https://doi.org/10.15421/151944>.
3. Квітка, С., Титаренко, О., Мазур, О. (2019). Оцінка стану цифрового розвитку адміністративно-територіальних одиниць Дніпропетровської області. *Аспекти публічного управління*. 2019, Т. 7, № 11, С. 15–25. <https://doi.org/10.15421/151952>

Катерина ПРОКОФ'ЄВА

к. філол. н., доц., доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності, УДУНТ

Оксана РЕШЕТІЛОВА

к. пед. н., доц. кафедри документознавства та інформаційної діяльності, УДУНТ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ АРХІВІВ, БІБЛІОТЕК ТА МУЗЕЇВ У ЄДИНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР

Загалом інтеграційні процеси бібліотек, музеїв, архівів найчіткіше виявляються у: поєднанні потоків різної інформації, взаємодоповнюваності їх ресурсів на державному, міждержавному, регіональному та місцевому рівнях, поглибленні процесів формування інформаційного середовища культурної та наукової спадщини та підвищенні рівня краєзнавства. Проте національні особливості та відмінності їх роботи гальмують розвиток взаємодії у багатьох країнах, зокрема Україні. Головні перешкоди української практики:

- різниця в способах організації фондів, принципах їх обліку та каталогізації;